Dosarul nr. 2-19002988-05-2a-27042023 *Judecătoria Cahul, sediul Central*
Judecător Mihail Bușuleac

Curtea de Apel Sud
(sediul Cahul)

D E C I Z I E
În numele Legii

27 februarie 2025 mun. Cahul

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
Având în componența sa:
Președintele completului, judecător, dna: *Natalia BONDARENCO*,
Judecătorilor: **dlui** *Vitalie MOVILĂ* și **dlui** *Serghei PILIPENCO*
Cu participarea:
grefierului: *Nadejda Gîscă*
avocatul apelantului: *Maxim Todorov*
intimatului: *Vera Colotenco*
avocatului intimatului: *Oleg Gorobica*

judecând în ședință publică, cererea de apel declarată de avocatul Todorov Maxim în interesele lui Popenco Aliona, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 13 martie 2023, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Colotenco Vera împotriva lui Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu notarul Tiuliu Natalia și notarul Butuc Rodica privind declararea nulă a actului notarial, testamentul cu nr. 215317 din 25 septembrie 2012 și încasarea cheltuielilor de judecată și cererea depusă de Popenco Aliona împotriva notarului public Niculiță Olga, Agenția Servicii Publice și Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu de partea pârâtului Guba Tatiana, Senchina Tatiana, Zamăneagră Vera privind obligarea notarului public de a elibera certificatul de moștenitor testamentar, înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în baza certificatului de moștenitor testamentar și încasarea cheltuielilor de judecată.

Asupra cererii de apel, în baza materialelor și actelor dosarului cât și argumentelor prezentate în ședința de judecată, Completul de judecată,-

C O N S T A T Ă :

În fapt.

La data de 07 martie 2019, Colotenco Vera a depus în cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Central cererea de chemare în judecată împotriva lui Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu notarul Tiuliu Natalia și notarul Butuc Rodica privind declararea nulă a actului notarial testamentul cu numărul 215317 din 25.09.2012.

În motivarea cererii a indicat că este fiica lui Mocanu Ștefan, anul nașterii 14.08.1930. Mocanu Ștefan a decedat la data de 24 februarie 2018.

Notează reclamanta că, s-a adresat cu cerere privind deschiderea procedurii succesorale, însă a primit refuz din motivul că Mocanu Ștefan a înregistrat la notarul public Cristeva Elena testamentul sub numărul 3108 din 24.09.2012 pe numele altei persoane, fiindu-i prezentată copia testamentului nr. 215317 din 25.09.2012, prin care se atestă faptul că Mocanu Ștefan, a testat în interesul numitului Popenco Dmitrii, sub formula „toate proprietățile pe care le va avea la momentul decesului".

Nu este de acord reclamanta cu testamentul nr. 215317 din 25.09.2012, înregistrat de notarul Cristeva Elena cu nr. 3108 din 24.09.2012, deoarece Mocanu Ștefan la momentul întocmirii testamentului nu numai că avea o stare de sănătate precară, ultimul nu era văzător, făcea abuz de băuturi alcoolice, dar deseori era în stare de delir și nu înțelegea ce se întâmplă, nu își dădea seama de acțiunile și vorbele sale, era foarte ușor de manipulat, inclusiv la promisiunile de a avea acces la alcool.

Menționează reclamanta că, Popenco Dmitrii nu este rudă de-a lor, nu este locuitor și nici originar din comuna Găvănoasa și nici Mocanu Ștefan nu avea cum să-l cunoască sau să accepte de la o persoană străină, al cărui nume și date de identitate nu le cunoaște, să meargă de bună voie cu el la un notar în altă localitate, unde să declare la notar ceea ce a fost inclus în testament, adică cu certitudine Mocanu Ștefan necunoscând persoana lui Popenco Dmitrii, era nevăzător, nu avea cum să declare din propria manifestare de voință că el testează benevol anume acestei persoane, iar aceste concluzii sunt probate de însuși textul testamentului, în care este indicat direct starea lui de sănătate, motiv din care testamentul a fost contrasemnat de doi martori.

Prin cererea de chemare în judecată, reclamanta solicită declararea nulității testamentul cu numărul 3108 din 24.09.2012, înregistrat de notarul Cristeva Elena și încasarea cheltuielilor de judecată.

La data de 21 august 2019, Popenco Aliona a depus în Judecătoria Cahul, sediul Central cererea de chemare în judecată împotriva notarului Public Niculiță Olga, Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Cahul și Popenco Dmitrii privind obligarea notarului public Niculiță Olga de a elibera certificatul de moștenitor testamentar, obligarea Agenției Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Cahul de a înregistra dreptul de proprietate asupra bunului imobil în baza certificatului de moștenitor testamentar eliberat de notarul public Niculiță Olga și încasarea cheltuielile de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta Popenco Aliona a indicat că s-a aflat în relații de căsătorie cu Popenco Dmitrii, domiciliat în *****, în urma cărora au rezultat trei copii minori,

*****, născută la data de *****, *****, născut la data de ***** și *****, născut la data de *****.

A menționat că relațiile cu pârâtul Popenco Dmitrii au devenit insuportabile, iar căsnicia nu a mai putut continua, motiv din care a depus o cerere de chemare în judecată privind desfacerea căsătoriei, încasarea pensiei de întreținere și stabilirea locului de trai al copiilor minori. Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 24 noiembrie 2017, s-a dispus desfacerea căsătoriei încheiate între Popenco Dmitrii şi Popenco Aliona, s-a stabilit locul de trai al copiilor minori *****, ***** şi ***** cu mama - Popenco Aliona, precum și s-a încasat de la Popenco Dmitrii în beneficiul lui Popenco Aliona pensia de întreținere pentru copiii minori *****, ***** și *****, în mărime de 850 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 11.05.2017 până la atingerea majoratului de către copii. S-a mai dispus prin hotărîrea Judecătoriei Cahul din 24.11.2017 încasarea de la Popenco Dmitrii în beneficiul lui Popenco Aliona a pensiei pentru întreținerea fostului soț în mărime fixă de 1500 lei lunar începând cu 11.05.2017 până la data de 23.06.2019.

Indică că, deși prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 24 noiembrie 2017 s-a dispus încasarea atât a pensiei pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 850 lei lunar pentru fiecare, cât și a pensiei pentru întreținerea fostului soț în mărime de 1 500 lei lunar, având în vedere faptul că Popenco Dmitrii se eschivează de la obligația de întreținere a copiilor precum și a fostului șot, reclamanta s-a adresat executorului judecătoresc Condrea Nadejda.

Conform certificatelor eliberate de către executorul judecătoresc Condrea Nadejda s-a confirmat faptul că la executarea silită la Biroul executorului judecătoresc se află titlul executoriu nr.2-491/17 din 24.11.2017 emis de Judecătoria Cahul, privind încasarea de la Popenco Dmitrii în beneficiul lui Popenco Aliona a pensiei pentru întreținerea copiilor minori *****, ***** și ***** în mărime de 850 lei lunar pentru fiecare copil începând cu data 11.05.2017 până la atingerea majoratului de către copii, a pensiei pentru întreținerea fostului soț în mărime de 1500 lei lunar începând cu data de 11.05.2017 până la data de 23.06.2019 și a cheltuielilor de judecată în mărime de 140 lei. În același timp, executorul judecătoresc stabilește că debitorul Popenco Dmitrii nu achită pensia pentru întreținerea fostului soț, cuantumul restanței pentru perioada mai 2017 – iunie 2019 constituie 39 000 (treizeci și nouă mii) lei. La fel, debitorul Popenco Dmitrii nu achită nici pensia pentru întreținerea copiilor minori *****, ***** și *****, cuantumul restanței pentru perioada mai 2017 – iunie 2019 constituie 66 200 lei.

Adaugă că, executorul judecătoresc se află în imposibilitate de a încasa silit restanțele la plata pensiei de întreținere întrucât debitorul Popenco Dmitrii nu este angajat oficial în câmpul muncii, nu are venituri și nici măcar bunuri. Reieșind din faptul că obligația de întreținere a copiilor minori aparține în mod egal ambilor părinți, este inadmisibil de agreat o asemenea atitudine din partea tatălui Popenco Dmitrii, motiv din care reclamanta adresează prezenta cerere instanței de judecată.

Relevă că Popenco Dmitrii se eschivează cu rea-credință de la executarea obligațiilor de întreținere a copiilor minori și a fostului soț, acesta neavând venituri, bunuri mobile sau imobile

din care ar putea fi încasată pensia respectivă și plus la acest fapt, restanța fiind destul de mare - 105 340 lei, motiv din care consideră oportună exercitarea acțiunii oblice.

Menționează reclamanta că, la data de 27.10.2010 a fost întocmit de către testatorul Melnicenco Nichifor, născut la data de 12.03.1935, testamentul nr.7940 autentificat de către notarul public Jintica Rita, prin care a testat toată averea sa inclusiv casa de locuit nr.3 situată în *****, nr. cadastral ***** debitorului Popenco Dmitrii, născut la data de 27.07.1979. La data de 27.03.2013 a decedat testatorul Melnicenco Nichifor, iar ca urmare a acestui fapt moștenitorii legali Guba Tatiana, Zamăneagră Vera, Senichina Matriona, s-au adresat la notarul public Niculiță Olga pentru acceptarea succesiunii. La data de 31.07.2013 moștenitorii legali au fost informați prin poștă de către notarul public Niculiță Olga precum că defunctul Melnicenco Nichifor a lăsat testamentul nr.7940 din 27.10.2010 prin care a testat toată averea sa lui Popenco Dmitrii. Nefiind de acord cu acest testament, la data de 24.09.2013 Guba Tatiana, Zamăneagră Vera și Senichina Matriona au înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Popenco Dmitrii prin care au solicitat anularea testamentului. Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 22.05.2015 s-a respins integral acțiunea civilă depusă de către Guba Tatiana, Zamăneagră Vera și Senichina Matriona către Popenco Dmitrii cu privire la revocarea testamentului și declararea nulității testamentului nr.7940 din 27.10.2012, hotărâre care a fost menținută de către Curtea de Apel Cahul prin Decizia din 10.05.2016, respectiv și de către Curtea Supremă de Justiție prin Decizia din 02.11.2016.

Reieșind din faptul, că prin intermediul testamentului nr.7940 din 27.10.2010, Melnicenco Nichifor a testat lui Popenco Dmitrii casa de locuit aflată în ***** și deși moștenitorii legali au contestat valabilitatea acestui testament, acțiune care a fost respinsă, fiind declarat valabil testamentul în cauză, totuși moștenitorul testamentar Popenco Dmitrii evită până în prezent să ridice de la notarul Niculiță Olga certificatul de moștenitor testamentar, precum și să înregistreze dreptul de proprietate în privința bunului imobil testat pe numele său. Prin notificarea nr.156 din 31.07.2013 eliberată de către notarul Niculiță Olga, aceasta a stabilit că la data de 29.07.2013, Popenco Dmitrii s-a adresat la biroul notarial cu testamentul nr.7940 din 27.10.2010 și a depus cerere de acceptare a succesiunii. Ulterior însă, Popenco Dmitrii omite să meargă la notar în vederea ridicării certificatului de moștenitor testamentar și să înregistreze dreptul de proprietate asupra bunului imobil testat. În același timp, Popenco Dmitrii intenționa să restabilească și actele în privința bunului imobil testat, fapt confirmat prin publicarea unui aviz în Monitorul Oficial Nr.238242(4556-4560) din 25.09.2013 în care indică că s-a pierdut titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** pe numele lui Melnicenco Nichifor. Popenco Dmitrii intenționa să accepte succesiunea după decesul lui Melnicenco Nichifor, însă după emiterea hotărârii Judecătoriei Cahul din 24.11.2017 prin care s-a stabilit obligația acestuia de a achita pensia de întreținere a copiilor minori și a fostei soții, Popenco Dmitrii omite intenționat să perfecteze actele pe numele său.

Mai indică că, acțiunea oblică reprezintă instrumentul aflat la îndemâna creditorului, a cărui creanță este certă, lichidă și exigibilă prin intermediul căruia acesta poate să exercite

drepturile și acțiunile debitorului, atunci când acesta, în prejudiciul creditorului, refuză sau neglijează să le exercite. La caz, creditorul obligației de întreținere a copiilor minori și a fostului soț este Popenco Aliona, iar Popenco Dmitrii fiind debitorul acestei obligații, neglijează cu rea-credință, în detrimentul creditorului, să le execute. Mai mult decât atât, în cazul respectiv se pune în discuție întreținerea unor copii minori cărora trebuie să li se asigure condiții optime unei dezvoltări armonioase, iar asigurarea acestor condiții în exclusivitate de către mama Popenco Aliona este destul de dificilă și inechitabilă.

Relevă că, creanța creditorului este certă atunci când aceasta este fermă, existența ei nu dă naștere la discuții, condiție care este întrunită întrucât existența creanței este confirmată prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 24.11.2017, precum și prin Titlul executoriu eliberat la 01.03.2018 conform hotărârii Judecătoriei Cahul din 24.11.2017. O altă condiție pe care trebuie să o întrunească creanța este caracterul lichid al acesteia ceea ce presupune că creanța trebuie să aibă un cuantum determinat. Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 24.11.2017 s-a stabilit expres cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori *****, ***** și ***** în mărime de 850 lei lunar pentru fiecare copil, precum și pensia în mărime de 1 500 lei lunar pentru întreținerea fostului soț. În același timp, executorul judecătoresc Condrea Nadejda a stabilit, prin emiterea unor certificate, cuantumul restanței la plata pensiei de întreținere, per total constituind 105 340 lei. Prin caracterul exigibil al creanței se subînțelege faptul că aceasta a ajuns la scadență, deci poate fi cerută executarea. Dat fiind faptul că prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 24.11.2017 a fost pusă în sarcina debitorului Popenco Dmitrii obligație de achitare a pensiei de întreținere iar conform prevederilor art.256 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, care stabilește, u*rmează a fi executate imediat ordonanța sau hotărârea judecătorească prin care pârâtul este obligat la platei pensiei de întreținere*, creanța creditorului Popenco Aliona este exigibilă.

Consideră reclamanta necesară înaintarea acțiunii oblice față de notarul public Niculiță Olga, căreia i s-a adresat debitorul Popenco Dmitrii cu o cerere de acceptare a succesiunii testamentare, cu obligarea notarului de a elibera debitorului Popenco Dmitrii, creditorului Popenco Aliona certificatul de moștenitor testamentar, precum și față de Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Cahul care urmează a fi obligată să înregistreze dreptul de proprietate asupra casei de locuit nr.3 situată în mun. Cahul, str. A.Russo, după Popenco Dmitrii în baza certificatului de moștenitor testamentar.

Prin Încheierea din data de 24 septembrie 2019, instanța de judecată a acceptat cererea de chemare în judecată depusă de Popenco Aliona împotriva notarului public Niculiță Olga, Agenția Servicii Publice și Popenco Dmitrii privind obligarea eliberării certificatul de moștenitor testamentar, înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în baza certificatului de moștenitor testamentar și încasarea cheltuielilor de judecată pentru examinarea concomitentă cu cauza civilă Colotenco Vera împotriva lui Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu notarul Tiuliu Natalia și notarul Butuc Rodica privind declararea nulă a actului notarial testamentul cu numărul 215317 din 25.09.2012 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din data de 03 decembrie 2019 au fost atrase în proces în calitate de intervenient accesoriu Guba Tatiana, Senchina Tatiana, Zamăneagră Vera.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 13 martie 2023, au fost respinse ca neîntemeiate, acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Colotenco Vera împotriva lui Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu Tiuliu Natalia și notarul Butuc Rodica, privind declararea nulă a actului notarial testamentul cu nr. 215317 din 25 septembrie 2012 și încasarea cheltuielilor de judecată, și la cererea depusă de Popenco Aliona împotriva notarului public Niculiță Olga, Agenția Servicii Publice și Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu de partea pârâtului Guba Tatiana, Senchina Tatiana, Zamăneagră Vera privind obligarea notarului public de a elibera certificatul de moștenitor testamentar, înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în baza certificatului de moștenitor testamentar și încasarea cheltuielilor de judecată.

Solicitarea și argumentele apelantului.

La data de 22 martie 2023, avocatul Todorov Maxim în interesele lui Popenco Aliona a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 martie 2023, manifestând dezacord cu această hotărâre.

Ulterior, la data de 11 mai 2023, avocatul Todorov Maxim în interesele lui Popenco Aliona a depus cerere de apel suplimentară, prin care a solicitat – admiterea cererii de apel; casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 martie 2023, prin care s-a respins acțiunea depusă de Popenco Aliona împotriva notarului public Niculiță Olga, Agenția Servicii Publice și Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu de partea pârâtului Guba Tatiana, Senchina Tatiana, Zamăneagră Vera privind obligarea notarului public de a elibera certificatul de moștenitor testamentar, înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în baza certificatului de moștenitor testamentar și încasarea cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor reclamantei Popenco Aliona.

În motivarea apelului s-a invocat că, în motivarea respingerii cererii de chemare în judecată înaintată de Popencp Aliona împotriva notarului public Niculiță Olga, Agenția Servicii Publice și Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu de partea pârâtului Guba Tatiana, Senchina Tatiana, Zamăneagră Vera privind obligarea notarului public de a elibera certificatul de moștenitor testamentar, înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în baza certificatului de moștenitor testamentar și încasarea cheltuielilor de judecată, instanța a reținut faptul că, creditorul nu poate exercita drepturile și acțiunile care sânt exclusiv personale ale debitorului, așa cum acțiunea oblică nu are aplicabilitate și în materia acceptării moștenirii, deoarece este dreptul exclusiv de natură personală a lui Popenco Dmitrii.

Susține că, nu este de acord cu soluția instanței de fond în partea respingerii acțiunii înaintate de Popenco Aliona împotriva notarului public Niculiță Olga, Agenția Servicii Publice și

Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu de partea pârâtului Guba Tatiana, Senchina Tatiana, Zamăneagră Vera, din motiv că în această parte hotărârea este contrară prevederilor art. 239 Cod de procedură civilă care prevede că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată, iar instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit probelor anexate la materialele dosarului rezultă că, Popenco Aliona are calitate de creditor și Popenco Dmitrii are calitate debitor, în temeiul titlului executoriu nr. 2-491/17 emis în baza hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 24 noiembrie 2017 privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și pensia pentru întreținerea fostului soț. Conform certificatului eliberat de executorul judecătoresc Condrea Nadejda a fost stabilită restanță la plata pensiei de întreținere în sumă de 105 340 lei.

Susține că, prevederile art. 599 din Codul civil în redacția de până la 01 martie 2019 prevăd expres că, creditorul a cărui creanță este certă, lichidă și exigibilă poate, în numele debitorului său, exercita drepturile și acțiunile acestuia în cazul în care debitorul, în dauna creditorului, refuză sau omite să le exercite. Creditorul nu poate exercita drepturile și acțiunile care sânt exclusiv personale ale debitorului. Creanța trebuie să fie lichidă și exigibilă la momentul examinării acțiunii. Decis susține că, acțiunea oblică reprezintă instrumentul aflat la îndemâna creditorului, a cărui creanță este certă, lichidă și exigibilă prin intermediul căruia acesta poate să exercite drepturile și acțiunile debitorului, atunci când acesta, în prejudiciul creditorului, refuză sau neglijează să le exercite. La caz, creditorul obligației de întreținere a copiilor minori și a fostului soț, este Popenco Aliona, iar Popenco Dmitrii fiind debitorul acestei obligații, neglijează cu rea-credință, în detrimentul creditorului, să le execute. Mai mult decât atât, în cazul respectiv se pune în discuție întreținerea unor copii minori cărora să li se asigure condiții optime unei dezvoltări armonioase, iar asigurarea acestor condiții în exclusivitate de mama Popenco Aliona, este dificilă și inechitabilă.

Susține că, prevederile art. 599 din Codul civil stabilesc condițiile care trebuie să fie întrunite la exercitarea de către creditor a acțiunii oblice, și anume urmează să fie respectate următoarele condiții după cum urmează. Astfel, creanța creditorului trebuie să întrunească trei condiții și anume să fie certă, lichidă și exigibilă. Creanța este certă atunci când aceasta este fermă, existența ei nu dă naștere la discuții, condiție care este întrunită, or, existența creanței este confirmată prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 24 noiembrie 2017, precum și titlu executoriu eliberat în baza acesteia. O altă condiție care urmează să întrunească creanța este caracterul lichid al acesteia, ceea ce presupune ca creanța trebuie să aibă un cuantum determinat. Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 24 noiembrie 2017 s-a stabilit expres cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori *****, ***** și ***** în mărime de 850 lei lunar pentru fiecare copil, precum și pensia în mărime de 1500 lei lunar pentru întreținerea fostului soț. În același timp, executorul judecătoresc Condrea Nadejda prin certificate a stabilit cuantumul restanței la pensie de întreținere, per total constituind 105 340 lei. Prin caracterul exigibil al creanței se înțelege faptul că aceasta a ajuns la scadență, deci poate fi cerută

executarea. Dat fiind faptul că prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 24 noiembrie 2017 a fost pusă în sarcina debitorului Popenco Dmitrii achitarea pensiei de întreținere, conform prevederilor art. 256 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, urmează a fi executate imediat ordonanța sau hotărârea judecătorească prin care pârâtul este obligat la plata pensiei de întreținere, deci creanța creditorului Popenco Aliona este exigibilă.

Susține că, o altă condiție a exercitării acțiunii oblice presupune faptul că creditorul trebuie să aibă un interes de a exercita acțiunea, iar interesul trebuie să fie unul serios și legitim. Se consideră că interesul creditorului este serios și legitim dacă, prin neglijența sau refuzul de a exercita drepturile, debitorul este amenințat de insolvabilitate sau își agravează insolvabilitatea existentă. La caz, debitorul Popenco Dmitrii prin neexecutarea obligației de întreținere a copiilor minori și a fostei soției a acumulat o restanță în mărime de 105 340 lei, iar careva venituri sau bunuri din care ar putea încasată silit această datoriei, debitorul nu dispune. Respectiv, pasivitatea debitorului se manifestă prin omiterea de a accepta succesiunea după decesul lui Melnicenco Nichifor, acesta își agravează insolvabilitatea existentă. De aceea consideră că, că este necesar de înaintat acțiunea oblică față de notarul public Niculiță Olga, căreia s-a adresat debitorul Popenco Dmitrii cu o cerere de acceptare a succesiunii testamentare, cu obligarea notarului de a elibera debitorului Popenco Dmitrii, creditorului Popenco Aliona certificatul de moștenitor testamentar, precum și față de Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Cahul, care urmează a fi obligată să înregistreze dreptul de proprietate asupra casei de locuit *****, după Popenco Dmitrii în baza certificatului de moștenitor testamentar.

Referitor la argumentul instanței de fond precum că, prin intermediul acțiunii civile se încearcă exercitarea drepturilor personale ale pârâtului Popenco Dmitrii susține că, pârâtul a exercitat dreptul de acceptare a succesiunii prin depunerea declarației la notar, a prezentat toate actele în vederea recepționării certificatului de moștenitor, însă omite în dauna creditorului să primească certificatul de moștenitor și să îl înregistreze în registrul bunurilor imobile. Totodată, apelanta în cazul dat solicită eliberarea certificatului de moștenitor pe numele lui Popenco Dmitrii, și acesta nu se limitează în drepturile sale, iar scopul este posibilitatea urmăririi silite a bunurilor.

Susține că instanța de fond a indicat că în materia succesiunii nu este posibilă aplicarea normelor referitoare la acțiunea oblică, însă din practica judecătorească națională rezultă că, acceptarea și renunțarea la moștenire pot fi contestate de către ceilalți moștenitori legali sau testamentari, precum și de persoane interesate, cum ar fi creditorii celui ce a lăsat moștenirea, în termen de 3 luni de la data când au aflat despre faptul că pentru aceasta există motive întemeiate. Totodată, succesorii, creditorii și alte persoane interesate pot invoca declararea nulității altor acte juridice încheiate până la deces între cel ce a lăsat moștenirea și terțe persoane pe calea acțiunii oblice. Dacă nulitatea actului juridic este prescriptibilă, se aplică regulile generale de prescripție sau, după caz, termenele speciale de prescripție stabilite de art. 233 din Codul civil.

Respectiv rezultă că în materia moștenirii sunt aplicabile prevederile cu privire la acțiunea oblică.

Astfel, consideră că în această partea hotărârea primei instanțe urmează să fie casată, cu emiterea unei noi hotărâri, de admitere a acțiunii lui Popenco Aliona.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 29 aprilie 2024, s-a dispus înlocuirea intimatului Instituția Publică „Agenția Servicii Publice" cu succesorul în drepturi Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile".

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 06 noiembrie 2024, s-a înlocuit intimata notarul Niculiță Olga care și-a încetat activitatea profesională de notar cu succesorul în drepturi, notarul Niculiță Petru.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă „*termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*"

Colegiul judiciar constată că, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost pronunțată la data 13 martie 2023, în lipsa părților.

Cerere de apel a fost înregistrată de către avocatul Todorov Maxim în interesele lui Popenco Aliona, la data de 22 martie 2023, din ce rezultă că termenul legal de declarare a apelului a fost respectat.

Argumentele participanților la proces.

În ședința de judecată în instanța de apel, reprezentantul apelantei Popenco Aliona – avocatul Todorov Maxim a susținut apelul declarat în sensul cum a fost formulat.

În ședința de judecată în instanța de apel, intimata Colotenco Vera a solicitat respingerea a susținut poziția avocatului său, cu privire la casarea hotărârii și trimiterii cauzei civile la rejudecare în prima instanță.

În ședința de judecată în instanța de apel, reprezentantul intimatei Colotenco Vera – avocatul Gorobica Oleg, a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei le rejudecare în instanța de fond.

Cauza a fost examinată în lipsa apelatei Popenco Aliona, care a fost reprezentată de avocatul Todorov Maxim, în lipsa intimatului Popenco Dmitrii care potrivit adeverinței anexate nu a recepționat citația fiind plecat din localitate, în lipsa notarului Niculiță Petru, notarului Butuc Rodica, notarului Tiuliu Natalia și reprezentantului intervenientului accesoriu Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Cahul, care au fost legal citați, însă nu s-au prezentat în ședința de judecată și nu au comunicat cauza neprezentării.

Conform art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă „*neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.*"

Fiind în prezența datelor cu privire la citarea legală și ținând cont de circumstanțele constatate, Completul de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa părților absente.

Aprecierea instanței de apel.

Examinând materialele cauzei, Colegiul judiciar consideră necesar de a admite apelul declarat cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

Conform art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă „*instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.*

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel."

Conform art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă „*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.*"

Completul de judecată consideră necesar din start de menționat că, hotărârea primei instanțe a fost atacată cu apel doar în partea respingerii acțiunii formulate de către Popenco Aliona către notarul public Niculiță Olga, Agemția Servicii Publice și Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu din partea pârâtului Guba Tatiana, Senchina Tatiana, Zamăneagră Vera privind obligarea notarului de a elibera certificatul de moștenitor testamentar, înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în baza certificatului de moștenitor testamentar și încasarea cheltuielilor de judecată, iar soluția instanței de fond nu a fost atacată cu privire la soluția instanței de fond referitor la acțiunea formulată de Colotenco Vera împotriva lui Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu notarul Tiuliu Natalia și notarul Butuc Rodica privind declararea nulă a actului notarial testamentul cu nr. 215317 din 25 septembrie și încasarea cheltuielilor de judecată. Din aceste considerente, Completul de judecată prin prisma art. 373 Cod de procedură civilă, se va expune doar asupra soluției instanței de fond care a fost atacată cu apelul declarat.

Motivele invocate în ședința de judecată în instanța de apel de către intimata Colotenco Vera și avocatul Gorobica Oleg cu privire la casarea hotărârii primei instanțe și restituirea cauzei la rejudecare urmează să fie respinse, or, intimata nu a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe. Or, prevederile legislației în vigoare nu prevăd împuternicirile instanței de apel de a interveni în soluția instanței de fond în lipsa unui cererii de apel împotriva hotărârii pronunțate. Completul de judecată consideră că, legiuitorul a prevăzut în mod expres procedura de atacare a hotărârii emise în prima instanță prin depunerea unei cererii de apel, ceea ce nu a realizat intimata Colotenco Vera. Faptul declarării cererii de apel de către avocatul Todorov Maxim în interesele lui Popenco Ana, nu denotă faptul că automat se extinde și asupra pretențiilor înaintate de Colotenco Vera. Totodată, pentru a avea împuterniciri să se expună

asupra pretențiilor instanța de apel urmează să aibă un temei, iar unicul temei este depunerea cererii de apel cu indicarea dezacordului asupra hotărârii, care și este obiectul judecării în instanța de apel. Mai mult ca atât prevederile art. 373 Cod de procedură civilă stipulează în mod expres că, instanța de apel examinează cauza în limitele invocate în cerere de apel, care la caz de către intimata Colotenco Vera nu a fost depusă. Prin urmare, Completul de judecată consideră să respingă argumentele intimatei și avocatului acesteia cu privire la casarea hotărârii în partea respingerii acțiunii și Colotenco Vera și restituirii cauzei la rejudecare.

În conformitate cu art. 130 alin. (1), (2) (3) Cod de procedură civilă „*instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei."

Din materialele dosarului rezultă că, Popenco Aliona este mama al copiilor minori – *****, ***** și ***** iar tata copiilor este intimatul Popenco Dmitrii, faptul confirmat prin copiile certificatelor de naștere a copiilor minori la materialele dosarului (f/d 10-11 vol. II).

Totodată, în baza hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 24 noiembrie 2017, apelantei Popenco Aliona a fost eliberat titlu executoriu prin care s-a hotărât încasarea de la Popenco Dmitrii în beneficiul ei pensiei de întreținere pentru copii minori – *****, ***** și ***** în mărime de 850 lei lunar pentru fiecare copil până la atingerea majoratului de către copii, precum și încasarea de la Popenco Dmitrii în beneficiul lui Popenco Aliona pensiei de întreținere fostului soț în mărime fixă de 1500 lei lunar, începând cu 11 mai 2017 până la data de 23 iunie 2019 (f/d 12 vol. II).

Prin încheierea executorului judecătoresc Condrea Nadejda din 04 aprilie 2018, a fost intentată procedura de executare silită a titlului executoriu eliberat în baza hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 24 noiembrie 2017 privind încasarea de la intimatul Popenco Dmitrii în beneficiul apelantei Popenco Aliona a pensiei de întreținere a copiilor minori și a pensiei de întreținere a fostului soț (f/d 13 verso).

Potrivit certificatelor eliberate de executorul judecătoresc Condrea Nadejda s-a stabilit că, intimatul Popenco Dmitrii a înregistrat restanța la pensiei de întreținere pe care este obligat să achite în favoarea apelantei Popenco Aliona, în sumă de 105 200 lei (f/d 15-16 vol. II).

Totodată, potrivit copiei testamentului din 27 octombrie 2010 autentificat de către notarul public Jîntica Rita, Melinicenco Nichifor a testat casa de locuit *****, Republica Moldova, intimatului Popenco Dmitrii (f/d 17 vol. II).

Potrivit copiei dispozitivului hotărârii Judecătoriei Cahul din 22 mai 2015, a fost respinsă ca neîntemeiată, acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Guba Tatiana,

Zamăneagră Vera, Senchina Matrena către Popenco Dmitrii, cu privire la revocare testamentului nr. 7940 din 27 octombrie 2010 și declararea nulității testamentului nr. 7940 din 27 octombrie 2010 și obligarea notarului de a efectua modificări în registru (f/d 19 vol. II).

Prin Decizia Curții de Apel Cahul din 10 mai 2016, hotărârea Judecătoriei Cahul din 22 mai 2015 a fost menținută, fiind respins apelul declarat de către Guba Tatiana, Zamăneagră Vera și Senchina Matrena (f/d 20-24 vol. II).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016, a fost declarat inadmisibil recursul declarat de către Guba Tatiana (f/d 25-27 vol. II).

De asemenea, din materialele dosarului s-a constatat că, intimatul Popenco Dmitrii la data de 29 iulie 2013, s-a adresat către notarul public Jîntica Rita, cu privire la eliberarea duplicatului testamentului din 27 octombrie 2010, invocând că îi este necesar pentru perfectarea moștenirii, rămase după decesul Melinicenco Nichifor (f/d 16 verso vol. II).

Prin urmare, prin materialele dosarului s-a constatat că intimatul Popenco Dmitrii de fapt este moștenitor al casei nr. 3 situate în mun. Cahul, str. A. Russo, după decesul, lui Melinicenco Nichifor, în baza testamentului.

Completul de judecată consideră necesar de menționat că, în speța raporturile juridice au luat naștere până la intrarea în vigoare a Codului civil modernizat din 01 martie 2019, și prin urmare speței în cauză urmează să fie aplicate prevederile Codului civil în vigoare până la 01 martie 2019.

Or, potrivit art. 7 alin. (1) Cod civil „*legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.*"

În conformitate cu art. 599 alin. (1), (2), (3) Cod civil în vigoare până la 01 martie 2019 „*creditorul a cărui creanță este certă, lichidă și exigibilă poate, în numele debitorului său, exercita drepturile și acțiunile acestuia în cazul în care debitorul, în dauna creditorului, refuză sau omite să le exercite.*

Creditorul nu poate exercita drepturile și acțiunile care sânt exclusiv personale ale debitorului.

Creanța trebuie să fie lichidă și exigibilă cel târziu la momentul examinării acțiunii."

Completul de judecată constată că, din materialele dosarului rezultă cert că, intimatul Popenco Dmitrii este debitorul obligației de a achita pensiei de întreținere a copiilor minori și pensiei de întreținere a fostului soț față de apelanta Popenco Aliona.

De asemenea, s-a stabilit cert că, intimatul Popenco Dmitrii potrivit testamentului este moștenitor al averii succesorale după decesul lui Melinicenco Nichifor.

Totodată, a fost stabilit cu certitudine că intimatul Popenco Dmitrii a înregistrat datoria la pensiei de întreținere a copiilor minori și a pensiei de întreținere a fostului soț, astfel rezultă că acționează în dauna intereselor creditorului apelantei Popenco Aliona.

Completul de judecată consideră neîntemeiată poziția instanței de fond precum că, la caz nu pot fi aplicate prevederile care reglementează acțiunea oblică, deoarece nu se aplică în materie de moștenire.

Completul de judecată menționează că, din sensul prevederilor art. 599 alin. (1) Cod civil în vigoare până la 01 martie 2019, legea stabilește exhaustiv condițiile în care creditorul poate exercita dreptul la acțiunea oblică. Aceste condiții se referă la aceea că, creditorul urmează să dețină creanța certă, lichidă și exigibilă, ceea ce se atestă pe deplin în cauză.

Or, creanța pe care deține apelanta Popenco Aliona față de debitorul Popenco Dmitrii, este confirmată prin hotărârea judecătorească, are un cuantum determinat și a ajuns la scadență.

Totodată, Completul de judecată consideră că interesul creditorului apelantei Popenco Aliona este unul serios și legitim, și anume ține de obligativitatea debitorului Popenco Dmitrii să participe la întreținerea copiilor minori și a fostului soț, la care a fost obligat prin hotărârea judecătorească.

În ceea ce ține de acționarea intimatului Popenco Dmitrii în dauna apelantei Popenco Aliona, aceasta se confirmă prin faptul înregistrării datoriei la pensie de întreținere a copiilor minori și a fostului soț. Totodată, adresându-se la notarul public pentru eliberarea duplicatului testamentului lăsat de defunctul Melinicenco Nichifor pentru perfectarea moștenirii, intimatul Popenco Dmitrii nu s-a adresat la notar pentru eliberarea certificatului de moștenitor testamentar. Completul de judecată consideră întemeiată poziția apelantei Popenco Aliona, că în cazul în care intimatul Popenco Dmitrii nu participă la întreținerea copiilor minori și nu dispune de mijloace financiare sau careva venituri, la caz este oportună înaintarea acțiunii oblice, pentru înregistrarea dreptului de proprietate lui Popenco Dmitrii asupra casei nr. 3 din mun. Cahul, str. A. Russo, pentru a fi posibil să fie urmărite bunurile în cadrul procedurii de executare.

Poziția instanței de fond precum că, la caz dreptul de a solicita certificatul de moștenitor testamentar este un drept personal al intimatului și apelanta Popenco Aliona nu poate exercita acest drept în numele intimatului este neîntemeiată.

Or, în conformitate cu art. 218 alin. (1) Cod civil în vigoare până la 01 martie 2019 „*nulitatea relativă a actului juridic poate fi invocată doar de persoana în al cărei interes este stabilită sau de succesorii ei, de reprezentantul legal sau de creditorii chirografari ai părții ocrotite pe calea acțiunii oblice. Instanța de judecată nu poate să o invoce din oficiu.*"

Iar potrivit art. 1538 Cod civil în vigoare până la 01 martie 2019 „*acceptarea sau renunțarea la moștenire pot fi contestate în termen de 3 luni din ziua când persoana interesată a aflat despre faptul că pentru aceasta există motiv întemeiat.*"

Prin urmare, coroborând aceste norme legale invocate rezultă că, apelanta Popenco Aliona deține dreptul de înainta acțiunea oblică în speță, contrar celor invocate de instanța de fond.

Mai mult ca atât, Completul de judecată consideră întemeiate argumentele din apelul declarat precum că, intimatul Popenco Dmitrii s-a adresat la notarul public Niculiță Olga cu cerere prin care a acceptat averea succesorală rămasă după decesul lui Melinicienco Nichifor, conform testamentului (f/d 59 vol. I).

Această probă demonstrează că, Popenco Dmitrii a realizat dreptul său de a accepta succesiunea și s-a adresat la notar pentru perfectarea moștenirii, declarând ferm că acceptă averea succesorală rămasă după decesul lui Melinicienco Nichifor conform testamentului și cunoaște consecințele cererii de acceptare a moștenirii. Iar eliberarea certificatului de moștenitor testamentar reprezintă o etapa finală, care doar atribuie caracter juridic a dorinței lui Popenco Dmitrii de a realiza dreptul său personal de a accepta moștenirea, la realizarea căruia a dat acord prin cererea adresată notarului.

De asemenea, sunt întemeiate argumentele din apelul declarat precum că la caz intimata solicită eliberarea certificatului de moștenitor în numele intimatului Popenco Dmitrii, și astfel nu se încalcă și nu se limitează nici un drept al acestuia.

Astfel, Completul de judecată consideră că instanța de fond eronat a constatat că, apelanta Popenco Aliona nu poate se adresa cu acțiunea oblică.

Completul de judecată consideră întemeiate argumentele avocatului Todorov Maxim invocate în ședința de judecată în instanța de apel, precum că la caz intimatul Popenco Dmitrii a realizat dreptul său și s-a adresat cu perfectarea moștenirii, faptul care rezultă din probele anexate la materialele dosarului și a rămas doar ultima etapă de eliberare a certificatului de moștenitor, iar eliberarea certificatului de moștenitor nu este un drept personal așa cum a considerat instanța de fond.

Or, la caz din sensul reglementărilor legale ce privesc acțiunea oblică, pot fi exercitate de către creditori, pe cale oblică numai drepturile deja născute sau intrate în patrimoniul debitorului. În cazul din speță, dreptul de a moșteni prin testament a lui intimatului Popenco Dmitrii este unul cert stabilit prin probele cauzei civile.

Astfel, Completul de judecată consideră întemeiată acțiunea apelantei Popenco Aliona în partea obligării notarului să elibereze certificat de moștenitor testamentar la ½ din casa nr. 3 din mun. Cahul, str. A. Russo pe numele intimatului Popenco Dmitri.

Totodată, Completul de judecată consideră întemeiat și capătul din acțiunea ce ține înregistrarea de către Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Cahul a dreptului de proprietate după Popenco Dmitrii, în baza certificatului de moștenitor eliberat.

Or, în conformitate cu art. 320 alin. (2) Cod civil în vigoare până la 01 martie 2019 „*dreptul de proprietate se poate dobândi, în condițiile legii, prin ocupațiune, act juridic, succesiune, accesiune, uzucapiune, precum și prin hotărâre judecătorească atunci când aceasta este translativă de proprietate.*”

În conformitate cu art. 321 alin. (2) Cod civil în vigoare până la 01 martie 2019 „*în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.*”

Iar potrivit art. 5 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25februarie 1988 „*înregistrarea bunului imobil și a drepturilor asupra lui se efectuează exclusiv de către organul cadastral teritorial în a cărui rază de activitate se află bunul imobil.*”

Din aceste considerente, Completul de judecată consideră că apelul urmează să fie admis în sensul cum a fost formulat.

În baza materialelor și actelor dosarului, conducându-se de prevederile art. art. 385 lit. c) și 390 Cod de procedură civilă, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se admite, cererea de apel declarată de avocatul Todorov Maxim în interesele lui Popenco Aliona.

Se casează parțial, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 13 martie 2023, în partea respingerii cererii depuse de Popenco Aliona împotriva notarului public Niculiță Olga, Agenția Servicii Publice și Popenco Dmitrii, intervenient accesoriu de partea pârâtului Guba Tatiana, Senchina Tatiana, Zamăneagră Vera privind obligarea notarului public de a elibera certificatul de moștenitor testamentar, înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil în baza certificatului de moștenitor testamentar, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri după cum urmează.

Se admite integral cererea înaintată de Popenco Aliona.

Se obligă notarul Niculiță Petru de a elibera lui Popenco Aliona certificat de moștenitor testamentar asupra ½ (o doime) din casa de locuit *****, nr. cadastral *****, pe numele moștenitorului testamentar Popenco Dmitrii.

Se obligă Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile” de a înregistra dreptul de proprietate asupra ½ (o doime) din casa de locuit *****, nr. cadastral ***** după Popenco Dmitrii în baza certificatului de moștenitor testamentar.

În rest, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 13 martie 2023 se menține.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, fiind susceptibilă de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului	*Judecător*	*Judecător*
Natalia BONDARENCO	*Vitalie MOVILĂ*	*Serghei PILIPENCO*